

ÜZA Kids ETKİNLİK PROGRAMI UBD DERS PLANI

Ders Alanı: Ekoloji ve Çevresel Farkındalık

Yaş Grubu: 2-4 Yaş

Hafta: 2

Süre: 30 dakika

Ana Aktivite: Tohum Bombası Etkinliği — Neşeli Çamur Topları

Kullanılacak Materyaller: Kil (öğretmenin önceden yumuşattığı), toprak, kolay çimlenen tohum, kap, su, tepsi, paket (eve göndermek için)

UBD — AŞAMA 1: BEKLENEN SONUÇLAR

Büyük Fikirler

- Minicik bir tohumun içinde büyük bir bitki gizlidir.
- Bir tohumun büyümesi için toprak, su ve bakım gereklidir.
- Toprak ve kil birleşince şekillendirilebilir yeni bir madde (çamur) oluşur.

Kalıcı Anlayışlar

- Çocuk, tohumun canlı olduğunu ve içinde bir bitki barındırdığını anlar.
- Çocuk, bir tohumun büyümesi için suya, toprağa ve zamana ihtiyacı olduğunu anlar.
- Çocuk, ektiği tohuma düzenli bakım (can suyu) vermesi gerektiğini anlar.

Temel Sorular

- Tohumun içinde ne saklı?
- Bu tohumdan ne çıkmasını istersin?
- Bir tohum büyümek için nelere ihtiyaç duyar?
- Tohum topunu eve götürünce ona nasıl bakarsın?

Öğrenme Çıktıları

- Çocuk, öğretmenin avucunda sakladığı gizemli nesneyi merakla tahmin eder ve tohumlar gösterildiğinde ilgiyle inceler.
- Çocuk, tohumların rengi, şekli ve boyutu hakkındaki gözlemlerini sözel veya bedensel olarak paylaşır.
- Çocuk, "bu tohumdan ne çıkmasını istersin" sorusuna kendi seçimiyle yanıt verir.
- Çocuk, bir tohumun büyümesi için suya ve toprağa ihtiyaç duyduğunu öğretmenle sohbet ederken fark eder.
- Çocuk, kil-toprak-su karışımından kendisine verilen parçanın içine tohumu yerleştirerek bir tohum topu oluşturur ve eve götürmek üzere paketler.

Gelişim Alanları

Bilişsel Gelişim, Duyusal-Algisal Gelişim, İnce Motor Gelişim, Dil Gelişimi, Sosyal-Duygusal Gelişim

Desteklenen Beceriler

Gözlem yapma, tahmin etme, seçim yapma, duysal keşif, ince motor koordinasyon, sözel ifade, sorumluluk alma

UBD — AŞAMA 2: KABUL EDİLEBİLİR KANITLAR

Performans Görevi

Çocuk, öğretmenin sakladığı gizemli nesneyi tahmin eder, tohumların renk/şekil/boyutu hakkında konuşur, bir tohumun büyümesi için nelere ihtiyacı olduğunu sohbet eder, kil-toprak-su karışımının içine kendi tohumunu yerleştirerek tohum topu oluşturur ve eve götürmek üzere paketler.

Öğretmen Gözlem Kriterleri

- ☐ Öğretmenin avucundaki gizemli nesneyi tahmin etmeye çalışır.
- ☐ Tohumlar gösterildiğinde ilgiyle inceler.
- ☐ Tohumun rengi, şekli veya boyutu hakkında bir gözlemini paylaşır.
- ☐ "Bu tohumdan ne çıksın istersin" sorusuna kendi seçimini söyler.
- ☐ "Tohum büyüme için neye ihtiyaç duyar" sohbetine katılır (su, toprak gibi).
- ☐ Kil-toprak-su karışımına elleriyle dokunur ve dokusunu keşfeder.
- ☐ Kendisine verilen çamur parçasının içine tohumu yerleştirir.
- ☐ Tohum topunun paketlenme sürecine katılır ve eve götürme fikrini olumlu karşılar.

Çocuk Yansıtması

1. Öğretmenin elinde ne saklı olduğunu düşünmüştün?
2. Senin tohumundan ne çıkmasını istiyorsun?
3. Tohum büyüme için neye ihtiyaç duyar?
4. Tohum topunu evde nasıl sulayacaksın?

Ürün / Performans Kanıtı

Çocuğun oluşturduğu ve pakete konan tohum topu; öğretmenin gözlem notu.

Değerlendirme Yaklaşımı

Not veya puanlama yapılmaz. Öğretmen gözlemi, çocuğun tahminleri, tercihleri ve oluşturduğu tohum topu süreç temelli kanıt olarak kullanılır.

Ders Sonu Öğrenme Kanıtı Kaydı

- Çocuk neyi fark etti?
- Ne yaptı?
- Nasıl düşündü?
- Nasıl açıkladı / gösterdi?
- Öğrendiklerini başka bir durumda kullanabildiğine dair hangi işareti gösterdi?

UBD — AŞAMA 3: ÖĞRENME PLANI

Pedagojik Yaklaşımlar

Sorgulama/Keşfetme Temelli Öğrenme, Duyusal Keşif, Yaparak Yaşayarak Öğrenme, Oyun Temelli Öğrenme

Günün Kavramları

Tohum, Kil, Çamur, Renk, Şekil, Büyük-Küçük

Merak Uyandırıcı Giriş (0–3 dk)

Öğretmen avucunu kapalı tutar: "Elimde minicik bir şey var, ama bu minik şeyin içinden kocaman bir şey çıkacak. Sizce elimde ne olabilir?" Çocuklardan tahmin alınır, ardından avuç açılıp tohumlar gösterilir.

Isınma / Hazırlık (3–7 dk)

Tohumların rengi, şekli ve boyutu hakkında kısa bir sohbet edilir; her çocuğa ayrı ayrı "senin tohumundan ne çıkmasını istersin?" diye sorulur ve yanıtlar dinlenir.

Ana Aktivite (7–18 dk)

Hazırlık

Kil önceden öğretmen tarafından yumuşatılır; tepsi, toprak, kil, su, kap ve paketler önceden hazır bulundurulur.

Başlangıç Yönergesi

"Bir tohumun büyümesi için nelere ihtiyacı var, hep birlikte konuşalım. Sonra tohumumuz için yumuşacık bir ev hazırlayacağız."

Adım Adım Uygulama

1. "Tohum büyümek için neye ihtiyaç duyar?" sorusuyla su ve toprağın önemi kısaca konuşulur.
2. Tepsiye kil ve toprak konur, üzerine biraz su eklenir ve karışım çamur haline getirilir.
3. Her çocuğa karışımdan minik bir parça verilir.
4. Çocuk, seçtiği/kendisine verilen tohumu bu parçanın içine gizler.
5. Parça top haline getirilir.

- 6. Oluşan tohum topları öğretmen desteğiyle pakete konur.

Öğretmen Soruları

"Tohumunun rengi neydi?", "Tohumun büyümesi için ne gerekiyordu?", "Çamur elinde nasıl hissettirdi?"

Çocuk Seçimleri

Hangi tohumu seçeceğini, çamuru ne kadar yoğuracağını, tohumu parçanın neresine saklayacağını çocuk seçer.

Olası Güçlükler ve Müdahale

Çamura dokunmak istemeyen çocuğa kap/kaşıkla katılım seçeneği sunulur; 2 yaş çocuğuna tohumu parçaya yerleştirirken öğretmen elle destek olur.

Bitirme Ölçütü

Her çocuğun kendi tohum topunu oluşturmuş ve pakete koymuş olması.

Paylaşım / Yansıtma

Çocuklar tohum toplarını çemberde birbirine gösterir, evde ne yapacaklarını kısaca anlatır.

Oyun

Amaç

Duyusal keşfi desteklemek; kil-toprak-su karışımının dokusunu serbestçe deneyimletmek.

Kurallar

Her çocuk kendi tepsi/kap alanında karışıma dokunur; karışım arkadaşının üstüne veya alanına atılmaz.

Süre

Yaklaşık 4 dakika (Ana aktivite içinde, 7-18 dk bloğunda).

Materyal

Tepsi, kil, toprak, su, kap.

Çocuk Rolü

Karışıma dokunur, sıkar, yoğurur; dokusunu kendi hızında keşfeder.

Öğretmen Rolü

Güvenli miktarda su ekler, karışımın kıvamını izler, çocukları cesaretlendirir.

Desteklenen Beceriler

Duyusal keşif, ince motor koordinasyon, dikkat

Materyal Kullanım Tablosu

Materyal	Pedagojik Amaç	Kullanıldığı Aşama	Desteklenen Beceri	Yaş Uyarlaması	Güvenlik
Kil (önceden yumuşatılmış)	Şekillendirilebilir doku sağlama	Ana Aktivite	İnce motor, dokunsal keşif	2 yaşta öğretmen desteğiyle yoğurma	Ağza götürülmemesi izlenir
Toprak	Çamur karışımının ana malzemesi	Ana Aktivite	Duyusal keşif, gözlem	Alerji/duyusal hassasiyet gözetilerek miktar ayarlanır	Ağza götürülmemesi izlenir
Kolay çimlenen tohum	Merak uyandırma, renk/şekil/boyut incelemesi	Merak Uyandırıcı Giriş / Ana Aktivite	Gözlem, seçim yapma	2 yaşta öğretmen tohumu parçaya birlikte yerleştirir	Boğulma riskine karşı ağza götürülmesi engellenir
Kap	Karışım hazırlama ve tohum ayırma	Ana Aktivite	İnce motor	—	—
Su	Kil-toprağı çamur haline getirme; büyüme ihtiyacı sohbeti	Ana Aktivite	Neden-sonuç gözlemi	Az miktarda, kontrollü ekleme	Islak zeminde kayma riskine dikkat
Tepsi	Karışımın hazırlandığı ve keşfedildiği alan	Ana Aktivite	Duyusal keşif	—	—
Paket (eve gönderim)	Tohum topunu eve taşıma	Ana Aktivite sonu / Kapanış	Sorumluluk alma	—	Küçük parça yutma riskine karşı paketleme öğretmen kontrolünde yapılır

Dakika Dakika Ders Akışı

Süre	ÜZA Kids İşlevi	Öğrenme Deneyimi	Öğretmen Rolü	Çocuk Rolü	Yöntem/Teknik	Materyal	Hedeflenen Beceri
0-3 dk	MERAK	Avuçta saklı gizemli nesneyi tahmin etme	Gizemli giriş yapar	Tahmin eder, merakla dinler	Merak uyandırıcı giriş	—	Dikkat, tahmin
3-7 dk	DENEYİM	Tohumların renk/şekil/boyut sohbeti, kişisel tercih	Sohbeti yönlendirir, her çocuğa sorar	Tohumu inceler, tercihini söyler	Sohbet, gözlem	Tohum	Gözlem, sözel ifade
7-18 dk	DENEYİM + ÜRETME	Büyüme ihtiyacı sohbeti, çamur hazırlama, tohum topu oluşturma	Sohbeti yönlendirir, karışımı hazırlar, güvenliği izler	Sohbete katılır, karışımı dokunur, tohumu yerleştirir	Sorgulama, deney, yaparak yaşayarak öğrenme	Kil, toprak, su, tepsi, kap, tohum	Neden-sonuç, duyuşal keşif, ince motor
18-25 dk	ÜRETME + DENEYİM	Tohum toplanını tamamlama ve paketleme	Bireysel destek verir, paketlemeye yardım eder	Topunu tamamlar, paketler	Yaparak yaşayarak öğrenme	Çamur toplanı, paket	İnce motor, sorumluluk
25-28 dk	DÜŞÜNME + PAYLAŞMA	Çemberde deneyimi ve eve götürme planını anlatma	Yansıma soruları sorar	Anlatır, gösterir	Grup paylaşımı	Paketlenmiş tohum toplanı	Sözel ifade, dinleme
28-30 dk	PAYLAŞMA + DEĞERLENDİRME	Kapanış, eller yıkama, toplanma	Kapanış yapar, gözlem notu alır	Elini yıkar, paketini alır, vedalaşır	Kapanış rutini	—	Öz bakım, geçiş

Kapanış ve Yansıma

Çocuklar ellerini yıkar, tohum toplanını paketleriyle birlikte alır. Öğretmen kısaca "bugün minicik bir tohuma büyük bir ev hazırladık, evde anne-babanızla ona can suyu vermeyi unutmayın" diyerek dersi kapatır.

PROGRAM İLİŞKİLENDİRMELERİ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İlişkilendirmesi

Alan Becerileri

- FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma
- FBAB6. Deney Yapma

Öğrenme Çıktıları / Alt Öğrenme Çıktıları

FAB.1. Günlük yaşamında fenle ilgili olaylara/olgulara ve durumlara yönelik bilimsel gözlem yapabilme

- a. Nesnelerin betimsel/fiziksel özelliklerine yönelik gözlemlerini ifade eder. Dersle bağlantısı: Tohumların rengi, şekli ve boyutu hakkında gözlemini paylaşması.
- c. Materyallerin gözlemlenebilir özellikleriyle ilgili verileri duyuları aracılığıyla toplar. Dersle bağlantısı: Kil-toprak-su karışımını elleriyle keşfetmesi.
- ç. Canlı ve cansız varlıkların niteliklerini açıklar. Dersle bağlantısı: Tohumun canlı olduğunu ve büyümek için suya/toprağa ihtiyaç duyduğunu fark etmesi.

FAB.6. Merak ettiği konular/olay/durum hakkında deneyler yapabilme

- b. Birkaç malzeme kullanarak deney yapar. Dersle bağlantısı: Kil, toprak ve suyu birleştirip çamur haline getirmesi.

Kavramsal Beceriler

- KB2.2. Gözlemlenebilir Becerisi — Dersle bağlantısı: Tohumun ve çamur karışımının özelliklerini duyular aracılığıyla belirlemesi.

Sosyal-Duyusal Öğrenme Becerileri

Bu ders için doğrudan ve güçlü bir ilişki kurulmamıştır.

Değerler / Erdem-Değer-Eylem

Bu ders için doğrudan ve güçlü bir ilişki kurulmamıştır.

Okuryazarlık Becerileri

Bu ders için doğrudan ve güçlü bir ilişki kurulmamıştır.

Eğilimler

Bu ders için doğrudan ve güçlü bir ilişki kurulmamıştır.

Disiplinler Arası İlişkiler — Konsey Önerileri

- Ekoloji & Fen: Bir tohumun büyümesi için suya ve toprağa ihtiyaç duyduğunun konuşulması, temel yaşam döngüsü farkındalığını destekler.
- Ekoloji & Matematik: Tohumların boyutlarının ("küçük", "büyük") ve şekillerinin karşılaştırılması temel sınıflandırma becerisini destekler.
- Ekoloji & Dil Gelişimi: "Tohumundan ne çıkmasını istersin" sorusuna her çocuğun kendi cümlesiyle yanıt vermesi kişisel ifade ve seçim yapmayı destekler.
- Ekoloji & Aile Katılımı: Tohum topunun evde ailece ekilip sulanması, sınıf öğrenmesini aile ortamına taşıyan doğal bir devam deneyimi sağlar.

Pedagojik Dayanaklar

- Sorgulama/Keşfetme Temelli Öğrenme
- Duyusal Keşif
- Yaparak Yaşayarak Öğrenme

FARKLILAŞTIRMA — ÜZA Kids Uygulama Stratejileri

2 Yaş

Hızlandırma

- Öğretmenle birlikte gizemli nesneyi kısa süreli tahmin eder.
- Öğretmen desteğiyle tohumu çamur parçasının içine yerleştirir.

Derinleştirme

- Tohumun rengini basit sözcük/işaretle belirtir ("kırmızı", "küçük").

Zenginleştirme

- Karışımına parmak ucuyla dokunarak kısa süreli serbest keşif yapar.

3 Yaş

Hızlandırma

- "Tohumundan ne çıksın istersin" sorusuna kısa cümleyle yanıt verir.
- Çamur parçasını kendi elleriyle yoğurup tohumu yerleştirir.

Derinleştirme

- Tohumun büyümesi için gerekenleri (su, toprak) öğretmenle birlikte basitçe sıralar.

Zenginleştirme

- Kendi tohum topunu şekillendirirken küçük bir farklılık (yuvarlak/oval) ekler.

4 Yaş

Hızlandırma

- Tohumların renk, şekil ve boyut farklarını birden fazla sözcükle karşılaştırır.
- Tohum topu yapım sürecini akranına anlatarak rehberlik eder.

Derinleştirme

- "Tohum büyümek için neye ihtiyaç duyar, neden?" sorusuna kendi gerekçesiyle yanıt vermeye çalışır.

Zenginleştirme

- Tohum topunu evde nasıl sulayacağını ve gözlemleyeceğini kendi cümleleriyle planlar.

DESTEK VE UYGULAMA

Üstün Potansiyelli Öğrenciler İçin Öneriler

- "Su olmasa tohuma ne olurdu?" gibi açık uçlu bir soruyla düşünmesini derinleştirin.
- Farklı tohumların büyüklüklerini karşılaştırıp nedenini tahmin etmesini isteyin.
- Tohum toponun evdeki büyüme sürecini kendi cümleleriyle planlamasına fırsat verin.

Özel Gereksinimli Öğrenciler İçin Öneriler

- Çamura doğrudan dokunmak yerine kap/kaşıkla katılım seçeneği sunun.
- Yönergeleri kısa, tek adımlı ve görsel destekli verin.
- Gerekiyorsa küçük grupta veya öğretmenin yanında bireysel başlangıç sağlayın.

Öğretmene Notlar

- Kili ders öncesi mutlaka yumuşatarak hazırlayın.
- Gizemli nesneyi göstermeden önce merak uyandıracak kısa bir bekleme süresi bırakın.
- Her çocuğa "tohumundan ne çıksın istersin" sorusunu ayrı ayrı sorup yanıtını dinleyin.
- Çamur kıvamını siz kontrol edin, suyu azar azar ekleyin.
- Çamura dokunmak istemeyen çocuğu zorlamayın, alternatif araç sunun.
- Soru sorarken bekleyin, çocuğun yanıtını genişletin.
- Paketleme aşamasında küçük parçaların ağza götürülmemesine dikkat edin.
- Etkinlik sonunda el yıkama rutinini mutlaka uygulayın.

Güvenlik Notları

- Tohumların ve kilin ağza götürülmemesi yakından izlenir.
- Islak çamur nedeniyle zeminde kayma riskine karşı çocuklar yakından gözetilir.
- Paketleme sırasında küçük parça yutma riski öğretmen kontrolünde önlenir.
- Kil/toprağa karşı cilt hassasiyeti olan çocuklar için önceden aile bilgisi kontrol edilir.

Aile Katılımı

Tohum topu eve gönderilir; çocuk anne-babasıyla birlikte saksıya eker, can suyunu verir ve düzenli sular.

VELİ BİLGİLENDİRME BÜLTENİ

Sayın Velimiz,

Bu Hafta Ne Öğrendik?

- Öğretmenimizin avucunda sakladığı gizemli tohumları keşfettik.
- Tohumların rengi, şekli ve boyutu hakkında konuştuk, kendi tercihimizi söyledik.
- Bir tohumun büyümesi için nelere ihtiyaç duyduğunu konuştuk.
- Kil, toprak ve suyu birleştirip çamur haline getirdik.
- Kendi tohum topumuzu yapıp eve götürmek üzere paketledik.

Desteklenen Beceriler ve Günün Kavramları

Bu hafta gözlem yapma, tahmin etme ve seçim yapma becerilerini desteklendik.
Günün kavramları: Tohum, Kil, Çamur, Renk, Şekil, Büyük-Küçük.

Evde Sohbet Önerileri

- Öğretmenin elinde ne saklı olduğunu düşünmüştün?
- Senin tohumundan ne çıkmasını istiyorsun?
- Tohum büyümek için neye ihtiyaç duyar?
- Tohum topunu nasıl sulayacaksın?

Evde Devam Deneyimi

Çocuğunuzla birlikte tohum topunu bir saksıya ekin, üzerine "can suyu" verin ve ara ara sulayıp büyümesini birlikte gözlemleyin (5-10 dakika, düşük maliyetli).

Aile Katılımı

Bu deneyimi bir ödev olarak değil, birlikte keyifli bir büyüme yolculuğu olarak yaşamamanızı dileriz.